

RISKIEN HALLINNAN KÄSITTEITÄ

Finanssialan liiketoiminta ja riskienhallinta
Lappeenrannan teknillinen yliopisto

10.3.2010
Tapio Somppi
Senior Advisor
Pohjola Vakuutus Oy

Pohjola

KUKA OLEN JA MISTÄ TULEN?

Pohjola

RISKIT JA RISKIENHALLINNAN KÄSITTEITÄ

Pohjola

RISKI JA RISKIENHALLINTA

Kreikkalaisperäinen sana **rhi zikon** lienee tarkoittanut *karia* ja kansanlatinan **risicare** *karin kiertämistä*.

Vakuutustoiminta kehittyi alkuun juuri kuljetusten ja merenkulun piirissä. (*Kuusela & Ollikainen 1998*)

Kun vakuutussuojan hoitamiseen kytkettiin *vastuu vahinkojen ennalta ehkäisemisestä* ja eräitä muita elementtejä, kehittyi *logiikan ja systematiikan* avulla kokonaisuus, joka sai nimekseen **risk management** (riskienhallinta). (*Veriö 1979*)

Pohjola

MITÄ ON RISKIENHALLINTA?

- Riskienhallinta on työtä yrityksen toiminnan jatkuvuuden ja henkilöstön hyvinvoinnin turvaamiseksi.
- Riskienhallinnalla tarkoitetaan kaikkea yrityksessä tehtävää toimintaa riskien ja niistä aiheutuvien vahinkojen vähentämiseksi.
- Riskienhallinta on tilanteiden arviointia, suunnittelua ja käytännön tekoja, johon osallistuu kukin henkilöstön jäsen omassa roolissaan.
- Hyvä riskienhallinta on luonteeltaan ennakoivaa, tietoista, suunnitelmallista ja järjestelmällistä.
- Riskienhallinta jakautuu riskien tunnistamiseen ja hallintaan sekä varautumiseen vahinkojen varalle.

Riskienhallinnan peruskäsitteitä

- **Turvallisuus** on kohteen tai järjestelmän ominaisuus, joka kuvaa sen toiminnasta seuraavien vahinkojen hyväksyttävyyttä. Kohde on turvallinen, mikäli siihen liittyvät riskit ovat hyväksyttäviä.
- Turvallisuus ilmaisee varmuutta siitä, että mahdollisia vahinkoja ei esiinny (Roland ja Moriarty 1983, Kuhlmann 1981, Lowrance 1976).
- EU:n tuotteiden turvallisuutta koskevien direktiivien lähestymistavan mukaan tuote on riittävän turvallinen, kun se on rakennettu annettujen vaatimusten tai harmonisoitujen standardien mukaisesti.

Riskienhallinnan peruskäsitteitä

Riski on vaaratilanteeseen liittyvän vahingon todennäköisyyden ja vakavuuden yhdistelmä. Riski kuvaa toiminnasta seuraavien haitallisten tapahtumien todennäköisyyttä ja vakavuutta (SFS-EN 292-1 1992, Lowrance 1976). Voidaan myös sanoa, että vaara aiheuttaa riskin.

Riskienhallinnan peruskäsitteitä

Nollariski (zero risk) on tilanne, jossa vahinkoa ei voi syntyä. Täydellisen turvallisuuden tilassa riski on nolla. Käytännössä nollariskiä on kuitenkin mahdotonta saavuttaa. Tietyn riskin aiheuttavan yksittäisen tapahtuman toteutuminen voidaan estää tilanteeseen liittyviä olosuhteita muuttamalla. Olosuhteiden muuttuessa syntyy kuitenkin usein uusia riskejä, ja jäljelle jää joitain riskejä. Näin ollen tilanteeseen liittyvää kokonaisriskiä ei voida koskaan täysin poistaa (Crockford 1986).

Riskienhallinnan peruskäsitteitä

Riskin arviointi on laaja arvio vaaratilanteeseen liittyvän vamman tai terveyshaitan todennäköisyydestä ja seurausten vakavuudesta. Riskin arviointiprosessi koostuu riskianalyysistä ja riskin evaluoinnista eli riskin hyväksyttävyydestä päättämisestä (SFS-EN 292-1 1992, IEC 410 1994).

Riskienhallinnan peruskäsitteitä

Riskianalyysi on osa riskin arviointia. Riskianalyysi koostuu kohteen raja-arvojen määrittämisestä, vaarojen tunnistamisesta ja riskin estimoinnista eli riskin suuruuden määrittämisestä (IEC 410 1994).

Riskienhallinnan peruskäsitteitä

•**Riskin estimointi** on prosessi, jossa määritetään riskin suuruus analysoimalla haitallisen tapahtuman todennäköisyyttä ja seurauksia. Riskin estimointi kuuluu osana riskianalyysiin (IEC 410 1994).

•**Riskin evaluointi** on prosessi, jossa tehdään päätöksiä riskin hyväksyttävyydestä riskianalyysin pohjalta. Riskin evaluointi on riskien arviointiprosessin osa (IEC 410 1994).

Riskienhallinnan peruskäsitteitä

Turvallisuusjohtaminen on suunnitelmallista hallinnollisten toimenpiteiden toteuttamista turvallisuuden optimoimiseksi osana yrityksen johtamista (Risk: analysis... 1992, Saarela ja muut 1983).

Riskienhallinnan peruskäsitteitä

Riskienhallinta on systemaattista hallinnollisten ja käytännön toimenpiteiden soveltamista riskien tunnistamiseksi, arvioimiseksi ja pienentämiseksi.

Riskien hallinnan tavoitteena on riskien taloudellinen optimointi.

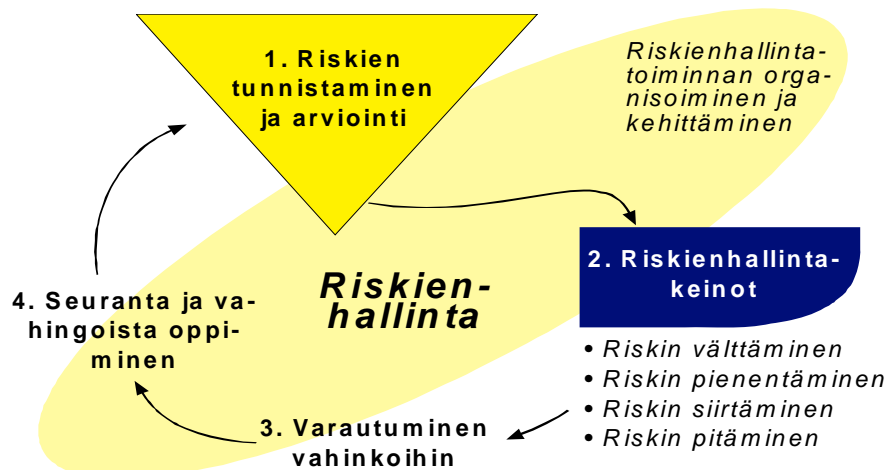
Riskien hallinta koostuu riskianalyysistä, riskin evaluoinnista ja riskin pienentämisen tähtävistä toimenpiteistä (IEC 410 1994, Saarela ja muut 1983).

RISKIENHALLINNAN PÄÄVAIHEET

- Riskien tunnistaminen ja arviointi
- Riskien torjunnan suunnittelu ja toimenpiteet
- Varautuminen vahingon varalta
 - Miten toimitaan vahingon sattuessa?
 - Miten vahingoista toivutaan?
- Tilanteen seuranta ja vahingoista oppiminen

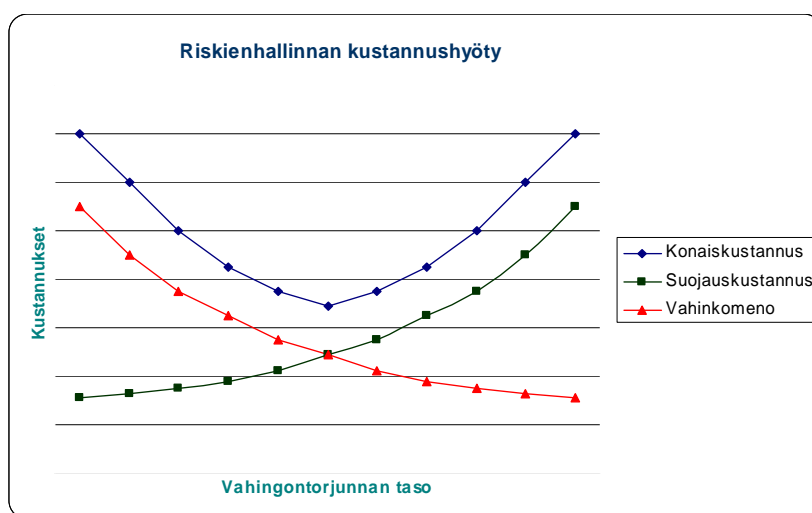

MITÄ ON RISKIENHALLINTA

Lähde: www.pk-rh.com
Pohjola

RISKIENHALLINNAN HYÖDYT

Pohjola

"RISKIEN HALLINTA SUOMESSA"

Sitran tekemä raportti 2002

- Suomalaista yhteiskuntaa koskevat tulevaisuuden riskit jaoteltiin 10 alueeseen ja joissa keskityttiin **vaikutukset ihmisten hyvinvointiin, taloudelliset vaikutukset ja vaikutukset ympäristöön**

1. Demografisten muutoksien aiheuttamat riskit
2. Energian ja materiaalien saatavuus sekä infrastruktuurin haavoittuvuus
3. Rikollisuus ja terrorismi
4. Kansainvälisten väestönläikkien mukanaan tuomat riskit
5. Luonnonkatastrofit
6. Ympäristöriskit
7. Sotilaalliset turvallisuusriskit
8. Kansantaloudelliset riskit
9. Terveysriskit
10. Tietoturvallisuusriskit